

Vihreä talous mahdollisuus maaseudun yrittäjille

Maaseudun yritykset voivat löytää uudenlaisia kasvun mahdollisuuksia vihreästä taloudesta. Sillä tarkoitetaan ympäristöä kunnioittavaa talousjärjestelmää, jolle esimerkiksi YK ja OECD ovat kirjoittaneet omat määritelmänsä.

Lisääntynyt resurssitehokkuus, kuten maaperän ja ravinteiden nykyistä kestävämpi käyttö, vähähiilinen yhdyskunta ja kiertotalouden toteuttaminen ovat tulevaisuuden arkipäiviä.

Vihreän talouden määritelmään kuuluvat luonnonvarojen kestävä käyttö ja ekosysteemien säilyttäminen.

Tärkeää on myös ihmisten hyvinvointi.

Sen sijaan, että tuotetaan pelkkää raaka-ainetta teollisuudelle, maatilat voivat olla tulevaisuudessa enemmän mukana elintarvikkeiden jalostuksessa ja markkinoinnissa.

Parhaimmillaan paikallisista raaka-aineista jalostetaan paikallisten toimijoiden voimin laadukkaita ja puhtaita elintarvikkeita, terveystuotteita ja käyttöesineitä, sekä samalla synnytetään ympäristöhyötyjä ja taloudellisestikin kannattavia virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Tuotantoon tarvittava energia voidaan tuottaa maatalouden ja elintarvikkeiden sivuvirroista esimerkiksi biokaasuttamalla.

Tämä kaikki voi tarjota maaseudun yrittäjille runsaasti uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tyypillisesti vihreää taloutta tehdään monen eri alan toimijan yhteistyönä.

Tärkeä askel kohti vihreän talouden kasvua on ruokajärjestelmien paikallisuuden vahvistaminen. Tämä tarjoaa lisää työpaikkoja maa-

Tulevaisuudessa luonnonvarojen käytön tulee mennä kestävämpään suuntaan.

seudulle ja tehostaa resurssien käyttöä. Paikallisten ruokajärjestelmien toteutumiseksi tarvitaan tuottajien, jalostajien sekä paikallisten kauppojen, ravintoloiden ja matkailuyritysten välille entistä tiiviimpää yhteistyötä.

Maaseutuhallinnon tulee tukea sektorirajat ylittävää yhteistyötä sekä ymmärtää eri toimenpiteiden vaikutukset kokonaisuuteen.

Maaseudun kehittämissuunnitelmassa eri toimenpiteitä tuetaan sektoreittain. Sektorien välisessä yhteistyössä voi

tulla vastaan yllätyksiä, joita ei ole maaseutuohjelmassa osattu ottaa huomioon.

Tähän tarvittaisiin lisää kehittämistä, joustoa ja kokonaisuusajattelua.

Viljelijöiden määrä on laskusuunnassa. Tästä huolimatta nykyinen maaseudun kehittämispolitiikka ei tunnista tarvetta uusille viljelijöille sukupolvenvaihdosten ulkopuolelta. Tilakoon suurentuessa kasvaa myös riski yksipuolisemmalle resurssien käytölle. Jatkossa saattaa olla yhä enemmän kyliä, joiden peltojen viljelystä ja maisemanhoidosta vastaavat muut kuin paikalliset asukkaat.

Uusillekin toimijoille on tarvetta. Vihreän talouden kautta voidaan löytää ratkaisuja, joilla pidetään maaseutu elävänä ja kehittyvänä asuin- ja ympäristönä.

Brysselissä heinäkuus-

sa järjestetyssä Euroopan maaseutuverkoston seminaarissa Changing our Mindsets – Seizing opportunities in the Green Economy käytiin keskustelua siitä, miten maaseudun kehittämissuunnitelmat voisivat tehokkaasti tukea paikallisia toimijoita vihreän talouden vahvistamiseksi.

Tilaisuudessa oltiin yksi mielisiä siitä, että tulevaisuudessa luonnonvarojen käytön tulee mennä kestävämpään suuntaan, jotta ruuan- ja elintarvikkeiden tuotanto maapallon kasvavalle väestölle voidaan turvata jatkossakin. Business as usual (tehdään kuten ennenkin) ei ole vaihtoehto, todettiin.

Vihreä talous on nousemassa EU:n maaseutupolitiikassa yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi, ja tulee varmasti näkymään seuraavan ohjelmakauden valmistelussa. Tämä on mielestämme erittäin tervetullutta ja tarpeellista.

Suomessa ja muissa Euroopan maissa on jo toimivia vihreän talouden esimerkkejä, mutta miten valtavirtaistaa vihreää taloutta?

Vihreä talousmalli haastaa edunvalvontajärjestöt, tutkimuksen, hallinnon ja muut maaseudun kehittäjät uuteen ajatteluun.

Pitkän tähtäimen kestävyys tulisi osata huomioida nopean eduntavoittelun rinnalla.

Vihreä talous on tulevaisuutta. Olemmeko me etujoukoissa vai peräpään porukoissa?

Muutos on kiinni maaseudun toimijoista.

Eija Hagelberg

BSAG

Maaseutuverkoston Ympäristö ja ilmasto -työryhmän puheenjohtaja

Kari Koppelmäki

Helsingin yliopisto
Palopuron agroekologinen symbioosi